

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf. : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : min@kum.dk
Web : www.kum.dk

13. marts 2009

Hermed fremsendes svar på spørgsmål nr. 92 (alm. del.), om tilværelsen efter karrieren som eliteidrætsudøver, stillet af Folketingets Kulturudvalg den 13. februar 2009.

Carina Christensen

Spørgsmål nr. 92

(alm.) om tilværelsen efter karrieren som eliteidrætsudøver
Skrivelse af 13. februar 2009

Svar til Folketingets Kulturudvalg fra kulturministeren.

Spørgsmål:

”Hvilke muligheder er der for at sikre en god overgang til en tilværelse efter livet som eliteidrætsudøver?”

Svar:

Jeg henviser til mit svar på spørgsmål nr. 91 fra Folketingets Kulturudvalg. Jeg kan supplerende oplyse, at jeg har bedt Team Danmark om at afgive svarbidrag. Team Danmark har i den forbindelse oplyst følgende:

”For at sikre en god overgang til livet efter sportskarrieren fokuserer Team Danmark på tre indsatsområder – fleksible uddannelses tilbud, fleksible jobordninger og individuel rådgivning. Disse områder er bl.a. beskrevet i evalueringsrapporten ”Team Danmarks støttekoncept 2005-2008” (Idrættens Analyseinstitut, side 159-176).

De overordnede konklusioner og anbefalinger er ”... at en af de vigtigste hjørnestene i Team Danmarks virke, herunder arbejdet med støttekonceptet, er fordringen om en social og samfundsmæssig forsvarlig udvikling af dansk eliteidræt. Denne grundsten var hovedårsagen til, at den første lov om eliteidræt overhovedet blev vedtaget i Folketinget tilbage i 1980'erne.

Siden har Team Danmark arbejdet med udgangspunkt heri. Alle undersøgelser gennemført herhjemme viser, at danske eliteudøvere er højere uddannet end deres jævnaldrende, som ikke dyrker elitesport. Også Team Danmarks egne opgørelser viser, at eliteudøvere i tilfredsstillende udstrækning dygtiggør sig job- og uddannelsesmæssigt med henblik på tiden efter elitekarrieren.

I samarbejdsaftalerne med specialforbundene indgår det endvidere, at disse som betingelse for støtten skal efterleve de etiske retningslinier og principper, som Team Danmark hviler på. Dette peger i retning af, at Team Danmark efterlever sine forpligtigelser på bedste vis, selvom udviklingen betyder, at der skal ses nærmere på, om arbejdet med at sikre den sociale og samfundsmæssige forsvarlighed bør tage andre former. Der er tale om arbejde på noget nær verdensklasseniveau.

At der alligevel bør være opmærksomhed på dette område skyldes, at den løbende udvikling skaber udfordringer, som skal adresseres for, at Team Danmark kan leve op

til forpligtigelserne i fremtiden. Desuden skal Team Danmark samtidigt forbedre visse områder af sine tilbud på området” ("Team Danmarks støttekoncept 2005-2008" (Idrættens Analyseinstitut, side 19)

Fleksible uddannelsestilbud

For Team Danmark er det helt centralt, at uddannelse og erhvervskarriere går hånd i hånd med den sportslige udvikling – jf. Lov om eliteidræt. Siden 1988 har Team Danmark etableret fleksible ungdomsuddannelser, hvor atleter kan få supplerende undervisning, mulighed for at flytte eksaminer og forlænge den samlede uddannelsestid.

På de gymnasiale uddannelser (STX, HTX og HHX) kan atleterne vælge et 4-årigt forløb eller et individuelt tilrettelagt 3-årigt forløb på HF. Vælger atleterne en erhvervsuddannelse, har de mulighed for at forlænge både den praktiske og den skolemæssige del.

- Mere end 400 atleter benytter hvert år ind på Team Danmarks forlængede ungdomsuddannelsestilbud.
- En netop offentliggjort evaluering, fra Danmarks Evalueringsinstitut og Idrættens Analyseinstitut, betegner Team Danmarks forlængede ungdomsuddannelses-tilbud som en succes. Eleverne som gør brug af ordningen får mere tid til at dyrke eliteidræt og får samtidig en tidssvarende ungdomsuddannelse – men der er også centrale områder, hvor det kan gøres endnu bedre. Team Danmark er i øjeblikket ved at udarbejde et forslag til en modernisering af ordningen. Forslaget bliver præsenteret i maj 2009.

På de videregående uddannelser har atleter på højt internationalt niveau mulighed for at modtage vejledning i forbindelse med valg af studie samt vejledning i forhold til de særlige udfordringer, som kombinationen af uddannelse og elitesport medfører. Derudover kan atleterne modtage supplerende undervisning, støtte til flytning af eksamen samt "supplerende SU" fra Team Danmark (en pendant til SU fra SU-styrelsen som Team Danmark kan yde, når atleterne, som følge af deres sportslige aktivitet, forlænger studietiden udover den normeret tid).

Undersøgelsen 'Den danske subelites vilkår år 2000 – Undersøgelse af danske subeliteidrætsudøveres sociale og idrætslige vilkår' (Nielsen, Nielsen og Storm, 2000) peger på, at udøverne er bedre uddannede end normalbefolkningen i samme aldersgruppe. Kravene for at nå til tops internationalt er dog stadig stigende, hvorfor det er Team Danmarks vurdering, at det er blevet sværere at kombinere uddannelse og elitesport. Team Danmark påtænker derfor i det kommende år at gennemføre en opfølgende undersøgelse på atleternes uddannelsesniveau.

Fleksible Jobordninger

Når træning og konkurrencer optager det meste af pladsen i atleternes kalender, kan det være svært at få et job, der kan kombineres med en målrettet satsning på elitesport. Samtidig kan atleterne være afhængige af en civil indtægt for at få hverdagen og livet til at hænge sammen. Team Danmark har derfor etableret et samarbejde med en række virksomheder, som tilbyder atleterne job med fleksible vilkår. Her er et udpluk:

- Vikar- og rekrutteringsbureauet Adecco tilbyder jobmuligheder hos bureauets mange forskellige kunder, der er tilpassede atleternes elitekarriere.
- I Nykredits Københavner afdeling kan atleter få et job i kundekontakt-centeret. Her er arbejdstiden nedsat til 20-25 timer om ugen.
- Coop Danmark tilbyder fleksibelt job inden for en af butikskæderne.
- Den Blå Avis tilbyder ligeledes fleksible job til topatleter i deres salgsafdeling i Århus

En af udfordringerne i forhold til de fleksible jobordninger er, at atleterne sjældent får et fleksibelt job, der er relevant i forhold til det fag, de på sigt ønsker at uddanne sig indenfor – eller få et job der er relevant i forhold til deres uddannelse. Denne kendsgerning kan bringe atleterne i en situation, hvor de må fravælge enten sportskarrieren (permanent) – eller den civile karriere (midlertidigt). Det er langt fra optimalt – hverken fra et sportsligt perspektiv eller et samfundsmæssigt/økonomisk perspektiv.

Individuel rådgivning

Som ekstra sikkerhedsnet tilbyder Team Danmark individuel rådgivning til de atleter, der har brug for særlig hjælp. Det kan både være i forhold til deres civile karrieremål eller i forhold til at sikre en hensigtsmæssig overgang til det civile - og mere anonyme - liv på det menneskelige plan.

- De 33 forbund Team Danmark samarbejder med modtager alle et tilbud om karriere rådgivning til deres atleter. I 2008 var der seks atleter, der tog imod tilbuddet om rådgivning.
- Atleter der har behov for vejledning på det personlige plan kan – alt efter problemstillingen fx skader der medfører karrierestop, atleter der bliver taget for doping mm – modtage hjælp og vejledning af kliniske psykologer eller sportspsykologiske konsulenter. Tilbuddet er til rådighed både under sportskarrieren og når sportskarrieren slutter.

Indsatsen foregår i tæt dialog med de sportsligt ansvarlige i specialforbundene.”